

Grund- og nærhedsnotat

Kulturministeriet, 8. januar 2016

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Forordning om sikring af grænseoverskridende mobile onlineindholdstjenester i det indre marked KOM(2015)627

Nyt forslag af 17. december 2015

1. Resumé

EU-kommissionen har den 9. december 2015 fremlagt et forslag til en forordning om sikring af grænseoverskridende mobile onlineindholdstjenester i det indre marked. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF art. 114 og er oversendt til Rådet den 17. december 2015 i dansk sprogversion.

Forslaget har til formål at indføre fælles regler for at sikre, at abonnenter på onlineindholdstjenester i EU, der leveres mobilt, kan modtage disse tjenester, når de midlertidigt opholder sig i en anden medlemsstat.

2. Baggrund

Kommissionen har den 9. december 2015 ved KOM(2015)627 offentliggjort et forslag til en forordning om sikring af grænseoverskridende mobile onlineindholdstjenester i det indre marked. Forslaget er oversendt til Rådet den 17. december 2015 i dansk sprogversion. Forslaget er udarbejdet med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Baggrund for forslaget er, at der i Kommissionens strategi for et digitalt indre marked af 6. maj 2015 (KOM(2015) 192) foreslås en række initiativer med henblik på at skabe et indre marked for digitalt indhold og digitale tjenester. Forslaget er blandt de første af initiativerne i strategien. Kommissionen har oplyst, at forslaget vil blive efterfulgt af andre initiativer på de områder, der er identificeret i strategien, herunder det ophavsretlige område. Forslaget er offentliggjort samtidig med Kommissions meddelelse "På vej mod en tidssvarende, mere europæisk ramme for ophavsret", hvori der redegøres for Kommissionens fremtidige planer for ophavsretsområdet.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at fjerne hindringerne for grænseoverskridende mobilitet af onlineindholdstjenester, der fx giver adgang til sport, film, musik etc. Formålet er således at gøre det muligt for forbrugere at tage sådanne tjenester med, når de tager midlertidigt ophold i andre medlemsstater, fx i forbindelse med forretningsrejser eller ferie.

Forordningen har 8 artikler.

Artikel 1 fastsætter forslagetets formål og anvendelsesområde. Med forslaget vil der blive indført fælles regler for at sikre, at abonnenter på onlineindholdstjenester i EU, der leveres mobilt, kan modtage disse tjenester, når abonnementerne midlertidigt opholder sig i en anden medlemsstat (grænseoverskridende mobilitet).

Artikel 2 indeholder forordningens definitioner, der skal fortolkes ensartet i EU. I artiklen defineres begreberne "abonnet", "forbruger", "bopælsmedlemsstat", "midlertidigt ophold" og "mobilitet". Det følger ligeledes, at der ved en "onlineindholdstjeneste" forstås en tjeneste som omhandlet i artiklerne 56 og 57 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som en tjenesteudbyder lovligt stiller til rådighed mobilt i bopælsmedlemsstaten, og som er en audiovisuel medietjeneste efter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU eller en tjeneste, hvis vigtigste funktion er at give adgang til værker, andre frembringelser eller transmissioner fra radio- og tv-foretagender enten lineært eller on-demand, og som leveres til en abonnent på aftalte vilkår enten mod betaling eller gratis, forudsat at abonnentens bopælsmedlemsstat verificeres af udbyderen.

Artikel 3 indeholder en forpligtelse for udbyderen af en onlineindholdstjeneste til at sikre, at abonnenten kan benytte onlineindholdstjenesten under midlertidigt ophold i en anden medlemsstat. Dette gælder for det samme indhold, den samme kategori af og det samme antal udstyrsheder samt den samme kategori af brugsegenskaber som dem, der tilbydes i bopælsmedlemsstaten. Denne forpligtelse omfatter dog ikke de samme kvalitetskrav til leveringen af en sådan tjeneste, som når tjenesten ydes i bopælsmedlemsstaten.

Artikel 4 indeholder regler om leveringsstedet for, adgangen til og brugen af onlineindholdstjenester. Leveringen af tjenesten samt den adgang en abonnent, der midlertidigt opholder sig i en anden medlemsstat, har til den, og den brug, abonnenten gør af den, anses for udelukkende at finde sted i bopælsmedlemsstaten. Rent ophavsretsligt betyder dette, at de relevante ophavsretlige handlinger, der finder sted, når tjenesten stilles til rådighed for forbrugerne som led i grænseoverskridende mobilitet, udelukkende anses for at finde sted i bopælsmedlemsstaten.

Artikel 5 medfører, at eventuelle kontraktvilkår, der er i strid med forpligtelsen til at sikre grænseoverskridende mobilitet, ikke kan håndhæves. Dette gælder navnlig vilkår, der begrænser enten forbrugerens muligheder for at benytte grænseoverskridende mobilitet i forbindelse med sine onlineindholdstjenester eller tjenesteudbyderens mulighed for at stille denne mobilitet til rådighed.

Artikel 6 bestemmer, at behandling af personoplysninger i medfør af forordningen skal udføres i overensstemmelse med direktiv 95/46/EF om databeskyttelse og direktiv 2002/58/EF om databeskyttelse i den elektroniske kommunikationssektor.

Artikel 7 medfører, at forordningen finder anvendelse på eventuelle aftaler, der er indgået, og rettigheder, der er erhvervet, inden datoen for forordningens anvendelse, hvis de er relevante for leveringen af, adgangen til og brugen af tjenesten. Det bemærkes, at de relevante parter får en frist på seks måneder fra offentliggørelsen til at tilpasse sig den nye retstilstand.

Artikel 8 regulerer forordningens ikrafttræden. Det fremgår, at forordningen træder i kraft seks måneder efter offentliggørelsen i EU-Tidende.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke afgivet udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at nærhedsprincippet er overholdt. Kommissionen lægger i den forbindelse vægt på, at mobile onlineindholdstjenester i alt væsentligt er et spørgsmål af grænseoverskridende karakter. Kommissionen anfører ligeledes, at da ophavsrettigheder og ophavsretsbeslægtede rettigheder er harmoniseret på EU-plan, er det kun EU, der kan ændre den retlige ramme, og at medlemsstaterne derfor ikke kan gribe ind gennem lovgivning for at sikre grænseoverskridende mobilitet. På den baggrund vurderer Kommissionen, at sådanne foranstaltninger derfor kun kan træffes på EU-plan.

På det foreliggende grundlag kan regeringen tilslutte sig Kommissionens betragtninger omkring nærhedsprincippet. De løsninger vedrørende mobile onlineindholdstjenester, der allerede eksisterer på markedet, hviler på frivillige aftaler i de enkelte medlemsstater. Det er forskelligt fra medlemsstat til medlemsstat og tjeneste til tjeneste om – og i givet fald i hvilken udstrækning - en forbruger kan tage sin tjeneste med, når der tages midlertidigt ophold i en anden medlemsstat. I det omfang, der er behov for bindende, ensartede løsninger på tværs af landegrænser i EU, vil der være behov for EU-regulering.

6. Gældende dansk ret

De løsninger vedrørende mobile onlineindholdstjenester, der allerede eksisterer på markedet, hviler på frivillige aftaler mellem rettighedshaverne og tjenesteudbydere. Det er forskelligt fra tjeneste til tjeneste om – og i givet fald i hvilken udstrækning - en forbruger kan tage sin tjeneste med, når der tages midlertidigt ophold i en anden medlemsstat.

Dansk ret indeholder ikke regler, der forpligter udbyderen af en onlineindholdstjeneste at sikre, at en abonnent, der midlertidigt opholder sig i en anden medlemsstat, kan få adgang til og bruge onlineindholdstjenesten.

Dansk lovgivning indeholder endvidere ikke regler, der forpligter udbyderen af en onlineindholdstjeneste til at underrette abonnenten om kvaliteten af leveringen af onlineindholdstjenesten.

Efter forbrugeraftaleloven skal en erhvervsdrivende inden indgåelsen af en aftale om en ikke-finansiel tjenesteydelse give forbrugeren oplysning om tjenesteydelsens vigtigste egenskaber og, hvor det er relevant, digitalt indholds funktionalitet og evne til at fungere sammen med hardware og software.

Ophavsretsloven gælder som udgangspunkt kun for så vidt angår handlinger, der foretages på dansk territorium. Disse handlinger kan fx være eksemplar fremstilling af ophavsretligt beskyttet materiale eller tilgængeliggørelse af materialet til danske borgere. Ophavsretsloven indeholder ikke specielle bestemmelser om, hvornår en handling foretages på dansk territorium ud over ophavsretslovens § 87, der vedrører udsendelser via satellit.

Ophavsretslovens udgangspunkt er, at en rettighedshaver helt eller delvist kan overdrage sine rettigheder efter ophavsretsloven, og at rettighedshaveren på den måde kan vælge at begrænse overdragelsen af rettigheder geografisk, fx til anvendelse i ét medlemsland.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Konsekvenserne af dette forordningsforslag for dansk ret, herunder forordningsforslagets samspil med andre EU-retsakter, er endnu ikke endeligt kortlagt. Rækkevidden af enkelte af forordningens artikler er på det foreliggende grundlag uklare. De endelige konsekvenser for dansk ret vil blive afklaret i forbindelse med de konkrete forhandlinger af forslaget.

Økonomiske konsekvenser

Det vurderes ikke, at forslaget vil have væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Forslaget indeholder ikke forpligtelser eller retningslinjer for medlemsstaterne, og håndhævelse af reglerne vil kunne ske gennem det almindelige domstolssystem.

De samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser kan ikke opgøres på nuværende tidspunkt.

Kommissionen har i sin konsekvensanalyse vurderet konsekvenserne af forslaget for forbrugere, indholdsproducenter og tjenesteudbydere.

For så vidt angår forbrugere fastslår Kommissionen, at den valgte løsning vil have *positive konsekvenser* for forbrugerne, da det bl.a. vil blive sikret, at de kan tage deres tjenester med over grænserne i medfør af forslaget. Kommissionen vurderer, at det ikke kan afvises, at forslaget kan resultere i højere priser for så vidt angår tjenester, der udbyder audiovisuelt materiale og sportsudsendelser. Kommissionen bemærker dog, at en eventuel prisstigning må forventes at blive begrænset.

For så vidt angår indholdsproducenterne vurderer Kommissionen, at forslaget samlet set vil være *neutralt* eller have *positiv effekt af mindre karakter*. Kommissionen lægger her bl.a. vægt på, at forslaget sikrer mobilitet af de omfattede indholdstjenester, og at dette kan medføre, at forbrugerne bliver mere

interesserede i tjenesterne, og at indholdsproducenterne derfor kan få en større indtægt.

For så vidt angår tjenesteudbydere, så vurderer Kommissionen, at forslaget på kort sigt kan have *negative* konsekvenser for, men at de på lang sigt (mere end 5 år) vil kunne drage fordel af forslaget. På den positive side fremhæver Kommissionen bl.a., at forslaget giver tjenesteudbydere sikkerhed for, at de kan udbyde mobilitet til deres kunder, og at tjenesteudbydere derfor kan udbyde et bedre produkt. På den negative side fremhæver Kommissionen bl.a., at tjenesteudbydere kan komme til at betale en højere pris til rettighedshaverne, og at tjenesteudbydere herudover vil kunne være nødt til at afholde ekstra omkostninger i forbindelse med bl.a. genforhandling af kontrakter og investering i nye IT-systemer. Kommissionen har vurderet, at de mulige yderligere omkostninger relativt set vil påvirke små og mellemstore tjenesteudbydere hårdere end store tjenesteudbydere, men at de negative konsekvenser ved at udelade små og mellemstore tjenesteudbydere sandsynligvis vil være større, end hvis de medtages.

Kommissionen oplyser flere steder i konsekvensanalysen, at det er vanskeligt at indhente data om konsekvenserne af forslaget.

Kommissionen vurderer endvidere, at forslaget kan medføre øget adgang til kulturelt indhold. Kommissionen henviser til, at muligheden for mobilitet over grænserne kan tiltrække nye forbrugere, og det vil tillade eksisterende forbrugere at få en bedre brugeroplevelse.

Kommissionen vurderer derudover, at forslaget vil være et begrænset indgreb i ophavsretten som intellektuel ejendomsret og friheden til at drive virksomhed, men at dette kan retfærdiggøres i lyset af formålet med forslaget, som er at give bedre muligheder for at tilbyde og modtage tjenester over grænserne.

8. Høring

Forslaget er udsendt i almindelig høring til berørte interessenter den 18. december 2015. Resultatet af høringen foreligger endnu ikke. Folketinget vil i et revideret grund- og nærhedsnotat snarest blive orienteret om resultatet af høringen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke på nuværende tidspunkt kendskab til andre landes holdninger til forordningsforslaget. En række lande har generelt indikeret villighed til at finde en løsning på den problemstilling, som forslaget adresserer.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter generelt Kommissionens ambitioner om at styrke det digitale indre marked til gavn for forbrugere og virksomheder og finder det relevant at undersøge, om der er plads til reguleringsmæssige forbedringer i de gældende regler, herunder i forbindelse med grænseoverskridende digitale aktiviteter i EU.

Regeringen mener, at det digitale indre marked generelt bør kendetegnes ved åbenhed over for digital innovation og konkurrence, hvorved der bør være fokus på at sikre lave adgangsbarrierer for nye digitale virksomheder. Endvidere bør det sikres, at der ikke indføres unødige byrder for erhvervslivet eller det offentlige i forbindelse med bestræbelserne på at fremme det digitale indre marked.

Regeringen støtter, at der bliver fundet en løsning således, at borgere i EU kan tage lovligt indkøbte onlinetjenester med sig, når de tager midlertidigt ophold i en anden medlemsstat. Regeringen finder det i den forbindelse vigtigt, at løsningen er balanceret i forhold til rettighedshavernes, tjenesteudbydernes og forbrugernes interesser.

Regeringen finder, at aftalefrihed er et vigtigt element i udviklingen af nye, innovative tjenester, og at der inden for det foreliggende forordningsforslags rammer bør være tilpas frirum for de involverede parter til at aftale sig frem til velfungerende, grænseoverskridende løsninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.